

Fiscale speerpunten in het politieke landschap

zoals weergegeven in de gepubliceerde (concept-) programma's van de grootste partijen

In 2025 blijft bestaanszekerheid een centraal thema in de verkiezingsprogramma's van vrijwel alle partijen. De slogan "werken moet lonen" klinkt krachtig, maar de fiscale invulling hiervan verschilt per partij. Het minimumloon, de belastingtarieven, het schijvenstelsel, fiscale prikkels en het toeslagenstelsel staan na de verkiezingen in 2023 opnieuw ter discussie. De vraag hoe het resultaat van hard werken belast moet worden, is nog steeds relevant. Ook de hervorming van Box 3 blijft een belangrijk onderwerp, en er liggen zeer concrete plannen voor de erf- en schenkbelasting op tafel.

Ondernemers volgen deze vervroegde verkiezingsronde met belangstelling. Veel partijen lijken namelijk weer oog te krijgen voor een sterk bedrijfsleven en een stabiel fiscaal vestigingsklimaat.

De Bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) verdeelt de partijen: aanpassen, behouden, versoberen of afschaffen zijn opties die worden overwogen.

Nederland kiest: verkenning van de standpunten over belastingen in verkiezingsprogramma's

Op 29 oktober 2025 gaat Nederland naar de stembus. De politieke partijen presenteren uiteenlopende ideeën over het belastingstelsel en fiscale maatregelen. In deze bijdrage zetten wij de fiscale standpunten van de verschillende partijen overzichtelijk op een rij.

Het overzicht is gevuld met de meest in het oog springende concrete fiscale maatregelen uit de (concept) verkiezingsprogramma's van de politieke partijen.

Er is wel brede overeenstemming over het voorkomen van misbruik van de BOR.

Belastingontwijking en fiscale constructies zijn actuele thema's. Vrijwel alle partijen willen belastingontwijking aanpakken, met een focus op Europese samenwerking.

We hebben in Nederland met veel zelfstandigen een 'flexibele arbeidsmarkt'. De positie van zelfstandigen op de arbeidsmarkt blijft een discussiepunt. Partijen streven naar een balans tussen keuzevrijheid voor zzp'ers en het tegengaan van schijnzelfstandigheid.

Wat de fiscale agenda's van de politieke partijen zeggen over...

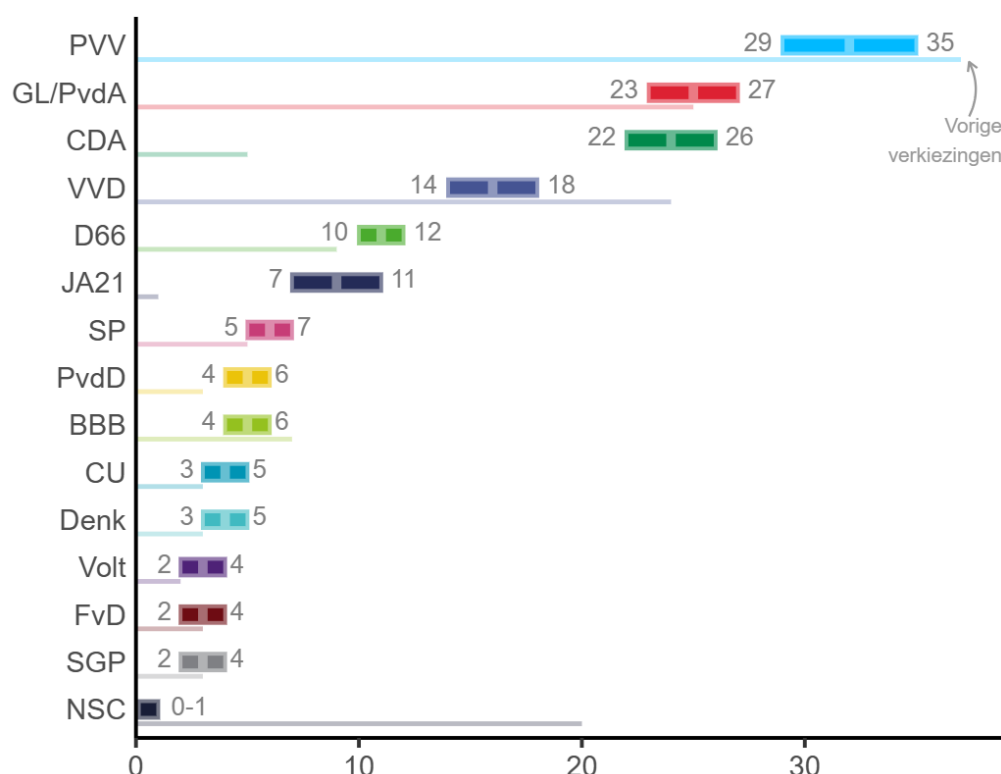
- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwijking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

Eensgezindheid in de politiek is zeldzaam. Toch bestaat er brede consensus dat het huidige systeem van belastingheffing op fictief rendement in box 3 niet langer houdbaar is. Vrijwel alle partijen willen toe naar een systeem waarbij belasting wordt geheven op het werkelijke rendement, dus over daadwerkelijk behaalde inkomsten uit vermogen, maar verschillen in de uitwerking (bijvoorbeeld over de hoogte van de vrijstellingen of tarieven). Kortom: de meeste partijen willen hervormen, maar de mate van bescherming, belastingdruk en internationale openheid verschilt sterk.

In de verkiezingsplannen wordt ook vooruit gedacht aan een groenere toekomst. Hoe betalen we de energietransitie en wat zullen bedrijven én particulieren hiervan merken? De meningen lopen uiteen.

Benieuwd naar wat de politieke partijen te zeggen hebben? Duik in ons uitgebreide overzicht van de verkiezingsplannen. Weet wel dat nog niet alle partijen hun (concept-)programma's hebben gepubliceerd. In die zin is het nog vroeg en blijft het koffiedik kijken als het gaat om de voorspellingen voor de komende stemronde. Nog niet iedereen heeft een keuze gemaakt en veel mensen twijfelen nog over op wie ze gaan stemmen, maar de eerste peilingen zijn inmiddels binnen.

Hieronder vind je de meest recente schatting van de Peilingwijzer, inclusief de boven- en ondergrens van de onzekerheidsmarge.

Het belasting- en toeslagenstelsel

Meteen naar...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwikijing
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID

De Nederlandse economie groeit nog nauwelijks en staat eigenlijk al jaren stil. De PVV wil de economie weer een boost geven door de lasten van burgers te verlagen. Verder stoppen we met de NPO, met de oneerlijke expatregeling en met de export van uitkeringen en toeslagen. Ook snijden we fors in de vele ondoelmatige fiscale subsidies voor het bedrijfsleven.

GROEN LINKS PVDA

Een simpeler en eerlijker belastingstelsel. Jaarlijks deelt de Belastingdienst tientallen miljarden uit aan belastingkortingen die niet goed zijn onderbouwd. Deze belastingkortingen maken het stelsel onnodig complex en onrechtvaardig, want vooral vermogenden en grootverdieners profiteren hiervan. We gaan deze belastingkortingen sterk vereenvoudigen, afbouwen of afschaffen.

CDA

We hervormen het belastingstelsel zodat werken meer loont. De AOW is en blijft het basispensioen voor alle ouderen. Zo bieden we lange termijn zekerheid. Toeslagen keren we automatisch en direct uit, zodat fouten en naheffingen verdwijnen.

VVD

We leggen in een Koopkrachtwet vast dat werkenden er ieder jaar in koopkracht meer op vooruit moeten gaan dan niet-werkenden. Ook willen we af van de doorgeslagen nivellering via toeslagen, aftrekposten en heffingskortingen door toe te gaan naar een simpeler belastingstelsel.

JA21

Een helder en transparant belastingsysteem waarin elke burger kan begrijpen wat hij betaalt en waarom. Wij schaffen het circus aan toeslagen en heffingskortingen af, en vervangen het door een simpel en transparant systeem van toelagen. We kiezen voor lagere belastingen in plaats van hogere toeslagen.

SP

Door het belastingstelsel grondig te herzien kunnen we de lasten eerlijk verdelen en snijden in bureaucratie in de overheid en de private sector. Door alle inkomens te verhogen en publieke taken weer publiek te organiseren, maken we het toeslagenstelsel overbodig.

Partij voor de Dieren

We verschuiven de belastingdruk: minder op arbeid, meer op grondstoffenverbruik en vervuiling. Zo wordt werken goedkoper en vervuilen duurder. We maken uiteindelijk alle toeslagen overbodig. Ieder mens moet een voldoende hoog inkomen hebben om in de basisbehoeften te voorzien.

Christen Unie

Op korte termijn moet er een eenvoudiger belasting- en toeslagenstelsel met vaste bedragen als toelage in plaats van ingewikkelde regelingen komen. Ons doel is en blijft: minder afhankelijkheid van toeslagen, minder bureaucratie, meer duidelijkheid voor burgers.

Volt

Ons belastingstelsel is stuk. Door de wirwar aan schijven, inkomensafhankelijke heffingskortingen en toeslagen is het voor de meeste mensen een volslagen mysterie hoeveel belasting ze betalen. Daarom hebben we een compleet nieuw belastingstelsel uitgewerkt.

SGP

Het belastingstelsel maken we eenvoudiger en rechtvaardiger. Iedereen krijgt een basisinkomen. Mensen met schulden sluiten we niet buiten, maar helpen we vooruit. We voeren een nationaal schuldenpardon in. Dat geeft mensen weer zicht op de toekomst. We schaffen alle toeslagen, heffingskortingen, aftrekposten, vrijstellingen en de werkgevers- en werknemerspremies af.

MSc

Een grondige vereenvoudiging van het belasting-, toeslagen- en premiestelsel. Geen wirwar van ingewikkelde schijven, toeslagen en progressieve tarieven die succes bestraffen, maar één helder en gelijk tarief voor iedereen. Met zo'n vlaktaks en een belastingvrije voet van €30.000 maken we het systeem overzichtelijk en rechtvaardig.

MSc

Het belastingstelsel is dringend aan herziening toe. We staan voor een gezinsvriendelijk fiscaal stelsel. Het toeslagenstelsel moet op de schop. Het huidige stelsel leidt tot (forse) terugbetalingen, draagt bij aan het nodeloos rondpompen van geld en kan ervoor zorgen dat extra werken nauwelijks meer loont.

MSc

We gaan voor een flinke vereenvoudiging van ons toeslagen- en belastingstelsel. Ons nieuwe stelsel is gebouwd op vijf principes: zekerheid voor iedereen, eenvoud en transparantie, de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten.

Ondernemers en de vennootschapsbelasting

Meteen naar...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwijking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID

We moeten bedrijven koesteren in plaats van wegpesten.

De afgelopen decennia is de financiële bijdrage van het bedrijfsleven aan onze samenleving afgenomen. We vinden dat bedrijven die winst maken, meer kunnen bijdragen aan onze collectieve voorzieningen. Ook het bedrijfsleven profiteert van veilige straten, goede spoorverbindingen en investeringen in onderwijs en onderzoek. Daarom verhogen we de bijdrage van de meest winstgevendende bedrijven.

We geven ondernemers vertrouwen door rust, reinheid en regelmaat in beleid. Ondernemers en bedrijven zijn het fundament van onze economie. We richten een nationale investeringsbank op die investeringen in Nederland aanjaagt. Daarnaast investeren we in innovatie, R&D en onderzoek om ons verdienvermogen in de toekomst te vergroten.

We leggen wettelijk vast dat de Nederlandse overheid de plicht heeft het ondernemersklimaat te verbeteren. Daarbij hoort een stabiel fiscaal klimaat, minder bureaucratie en stimulering van groeitechnologieën. Lagere belastingen voor ondernemers: We voorkomen dat de lasten voor ondernemers steeds omhooggaan. Dit geeft ondernemers de ruimte om te investeren, banen te creëren en voorkomt dat bedrijven de grens over worden gejaagd.

JA21 wil een fundamentele hervorming van de vennootschapsbelasting die eenvoud en eerlijkheid centraal stelt. Een helder en voorspelbaar belastingstelsel is niet alleen goed voor ondernemers maar ook voor de Nederlandse economie als geheel. Een eenvoudige vennootschapsbelasting voor alle ondernemingen door het huidige tweeschijvenstelsel (19% en 25,8%) te vervangen door één helder tarief van 20% voor alle ondernemingen.

Een sterke economie is gebaat bij een overheid die een stabiel beleid voert voor de lange termijn, zodat burgers en bedrijven die investeringen doen de zekerheid hebben dat ze deze op termijn kunnen terugverdienen. We accepteren daarom geen privatiseringen.

Partij voor de Dieren

We stoppen met het subsidiëren van de grootste vervuilers. De vervuiler gaat betalen en de opbrengsten gebruiken we voor toekomstbestendige ondernemingen en groene innovatie. De versoepeling van de renteaftrekbepanking in de vennootschapsbelasting wordt teruggedraaid. We voeren een progressieve winstbelasting in waarbij de tarieven afhankelijk zijn van de CO2-uitstoot, in lijn met de Groene Belastinggids.

Voor bedrijven een stabiel fiscaal beleid. We handhaven de bedrijfsopvolgingsfaciliteit, deelnemingsvrijstelling, innovatiebox en andere maatregelen die innovatie stimuleren zoals de expatregeling. De inkoopfaciliteit eigen aandelen voor beursgenoteerde bedrijven en andere fiscale regelingen voor het bedrijfsleven blijven gehandhaafd.

De overheid wijzigt te vaak van koers, bijvoorbeeld als het gaat over belastingtarieven, subsidieregelingen of regelgeving. Die onvoorspelbaarheid is fnuikend voor ondernemers. Regels en belastingtarieven moeten daarom voor langere periodes worden vastgesteld. Dat leidt tot meer zekerheid en draagt bij aan een gezond vestigingsklimaat

We schaffen de vennootschapsbelasting voor woningcorporaties af. We willen één Europese winstbelasting als aanvulling op de eigen middelen van de EU. Zo voorkomen we een *race to the bottom*, waarin lidstaten tegen elkaar uitgespeeld worden door grote multinationals. We verkennen de mogelijkheden om op nationaal en Europees niveau de belastingdruk voor woningcorporaties te verlagen. We zorgen dat ondernemers beter over grenzen heen kunnen ondernemen.

We verhogen de VPB-grens naar €1 miljoen, de zelfstandigenaftrek naar €15.000,- en we schrappen de BTW op B2B-transacties om de cashflow van bedrijven te verbeteren. We verlagen de BTW naar respectievelijk 6% en 19% en vereenvoudigen het belasting- en toeslagenstelsel door invoering van een vlaktax.

Of het nu gaat om de industrie, het grootbedrijf, de mkb'er of de zelfstandig ondernemer, laten we ons bedrijfsleven koesteren. Basisvereiste hiervoor is voorspelbaar overheidsbeleid zodat ondernemers weten waar zij van op aan kunnen, zeker ook ten aanzien van belastingen. De winstbelasting voor het bedrijfsleven en de werkgeverslasten worden verlicht.

De Wet bevordering speur- en ontwikkelingswerk (WBSO) en de Innovatiebox zijn instrumenten die het voor grotere bedrijven aantrekkelijk maken om hun innovaties en R&D in Nederland te concentreren. We handhaven deze belastingvoordelen en zien ze als essentieel voor het innovatieve mkb en grote bedrijven.

Inkomstenbelasting

Meteen naar...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwijking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

In het Nederland van nu leven meer dan een half miljoen mensen onder de armoedegrens, waaronder 90.000 kinderen – en meer dan één miljoen mensen zitten er net boven. Dat zijn allemaal Nederlanders die hun rekeningen nauwelijks kunnen betalen. Dit moet écht anders!

Over inkomen waarvoor je hebt gewerkt, zou je niet meer belasting moeten betalen dan over inkomen dat is aan komen waaien. We maken werken lonend, door de belasting op inkomen uit arbeid te verlagen. Dat betalen we met een eerlijke bijdrage van mensen met veel vermogen en bedrijven die veel winst maken.

De hypotheekrenteaftrek bouwen we stap voor stap af, terwijl we tegelijk de inkomstenbelasting evenveel verlagen.

Werken moet meer lonen. Geen belastingverhogingen op spaargeld: Omdat er al belasting betaald is over geld waarvoor gewerkt is, wil de VVD geen verhogingen van de belastingen op sparen (box 3), ondernemen (box 2) en geen hogere erf- en schenkbelasting.

Wij presenteren een nieuw belastingplan waarin we onder andere de inkomstenbelasting versimpelen, de vermogensbelasting eerlijker maken en een nieuw toeslagensysteem introduceren dat het huidige onbegrijpelijke en complexe toeslagenstelsel vervangt.

Werken moet lonen, belasting moet omlaag. We verlagen de inkomstenbelasting fors zodat je meer overhoudt van het geld dat jij verdient.

We maken de inkomstenbelasting eerlijker. Het lage tarief gaat omlaag, het hoge tarief omhoog. Voor mensen die meer verdienen dan de Balkenendennorm komt een nieuwe schijf met een hoger tarief.

De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten, maar wel op een manier die werken, sparen, investeren en ondernemen stimuleert. Werken moet weer gaan lonen en meer werken moet meer gaan lonen. Een hogere belastingvrije voet in plaats van heffingskortingen, zodat werken altijd loont.

De belasting op inkomen uit arbeid wordt fors verlaagd. Stelregel is dat onderaan de streep niemand belasting betaalt over de eerste € 30.000 euro aan inkomen. We verlagen het belastingtarief naar 33,3% op het inkomen tot € 45.000 van het inkomen, 41,6% op het inkomen tussen € 45.000 en € 90.000, en 49,9% daarboven.

We breiden het aantal tariefschijven in box 1 van de inkomstenbelasting uit, en passen deze op zo'n manier aan dat niemand meer onder het sociaal minimum hoeft te leven. Over het algemeen zullen de tarieven lager worden, om de belastingdruk op arbeid te verminderen. Mensen houden zo meer geld over. Samen met het afschaffen van het toeslagensysteem zal dit ervoor zorgen dat het loont om meer te werken.

We voeren een vlattaks in op het inkomen in Box-1, zodat meer verdienen niet wordt afgestraft en altijd volstrekt transparant is hoeveel inkomstenbelasting moet worden betaald. Geen eigenwoningforfait. De hypotheekrenteaftrek behouden we en het maximale aftretarief gaat terug omhoog naar 52%.

Het netto besteedbaar inkomen van het huishouden als het uitgangspunt. Op die manier kunnen verschillen in belastingdruk worden meegenomen en kan er eerlijker worden bepaald hoe hoog de toeslag dient te zijn.

Werken moet lonen. Niet alleen op papier, maar ook in de praktijk. Ons nieuwe inkomensstelsel stimuleert meedoen op de arbeidsmarkt en economische zelfstandigheid. We verlagen de belasting op arbeid.

Sparen, investeren en vermogensbelasting

Meteen naar...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwijking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

Nederlanders moeten weer rond kunnen komen en geld overhouden in hun portemonnee.

Tijd dat grote vermogens ook echt eerlijk bijdragen.

We houden particuliere verhuur aantrekkelijk door zo snel mogelijk een heffing in te voeren op werkelijk rendement in box 3. Zo wordt niet langer belasting geheven over waarde die vastzit in stenen. Totdat de vermogenswinstbelasting is ingevoerd, willen we een tijdelijke (financiële) maatregel om verhuur door kleine particuliere verhuurders mogelijk te houden.

We willen zo snel mogelijk de wet invoeren waarmee alleen nog over werkelijk rendement belasting wordt betaald. Op termijn willen we verdere stappen zetten naar alleen nog belasting heffen op gerealiseerde winsten.

Het huidige systeem van fictief rendement vervangen door een belasting op werkelijk gerealiseerd rendement. Ingelegd vermogen niet belasten, maar alleen belasting bij consumptie van vermogensrendement. We vereenvoudigen het belastingstelsel door box 2 af te schaffen en aanmerkelijk belang te belasten in box 3, wat ook ondernemerschap stimuleert. Zo maken we vermogensopbouw weer begrijpelijk, rechtvaardig en aantrekkelijk.

Met een miljonairstaks van vijf procent voor vermogens boven de vijf miljoen euro, kunnen we 12,5 miljard euro in onze samenleving investeren. Daarnaast voeren wij een vermogensplafond in voor vermogens boven de 50 miljoen euro.

We voeren een klimaatbelasting in voor de grootste vermogens, op basis van de Groene Belastinggids. We leggen een vermogensregister aan voor grote vermogens. Net zoals onroerend goed wordt geregistreerd in het kadaster, houden we andere soorten van vermogen vanaf een grenswaarde bij in een nationaal register. Zo wordt het belasten van vermogen makkelijker.

Belastingheffing over vermogensinkomsten in box 3 vindt plaats over daadwerkelijk genoten inkomsten inclusief vermogenswinsten. Dus geen vermogensaanwasbelasting over niet gerealiseerd inkomen, maar vermogenswinstbelasting over daadwerkelijk genoten inkomen. De belastingen op sparen in box 3 en op ondernemen in box 2 niet verhogen.

De hoge lastendruk op arbeid verlagen we flink. Daartegenover staat dat we verschillende vormen van vermogen die nu niet of nauwelijks belast worden, beter in de heffingen betrekken. De hypotheekrenteaftrek schaffen we geleidelijk af. In het licht van de grote investeringen die nodig zijn in defensie, vragen we van de grootste vermogens een extra bijdrage met een vermogensbelasting van 1 % op vermogens boven de 1 miljoen euro. We verlagen de huidige belasting in box 3, met name voor vastgoed.

Er wordt een progressieve vermogensbelasting geïntroduceerd voor vermogens boven één miljoen euro. Volt zet een Europees spaarproduct voor durfkapitaal op, zodat ook kleinere spaarders hogere rendementen kunnen behalen. We willen de eigen woning stapsgewijs naar box 3 verplaatsen.

Ondernemen, investeren en sparen moeten worden gestimuleerd in plaats van ontmoedigd. Inkomen uit Box-3 wordt volledig belastingvrij. We heffen de spaarderstaks op, zodat deugdelijk sparen weer wordt aangemoedigd. Tevens beëindigen we hiermee de discussie over fictief rendement.

De belasting op vermogen (box 3) wordt gebaseerd op het daadwerkelijk behaalde rendement. Door de lage rente is de huidige belastingdruk namelijk veel te hoog in relatie tot de opbrengst van bijvoorbeeld spaargeld en onroerend goed. We belasten het rendement als dat liquide is en houden zo veel mogelijk rekening met de inflatie.

In box 3 gaan we daadwerkelijke inkomsten en winsten (in plaats van fictief rendement) uit vermogen eerlijk belasten. We houden hierbij rekening met de problematiek rondom de nog niet verzilverde papieren winsten van zogeheten 'incourante vermogensbestanddelen', zoals grond en panden. We beperken de mogelijkheden om deze heffing te ontwijken, zowel in binnen- als in buitenland.

Schenken en erven

Meteenaar...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwijking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

We willen de erf- en schenkbelasting eerlijker maken. Gewone erfenissen hoeven niet te worden belast, de belasting op de grote erfenissen gaat omhoog. De vrijstelling voor partners blijft in stand. Daarnaast schaffen we constructies af die het mogelijk maken om erfbelasting te ontwijken.

We maken schenken aantrekkelijker dan erven, zodat ouders en grootouders hun kinderen en kleinkinderen makkelijker kunnen helpen in de dure periodes van hun leven

Omdat er al belasting betaald is over geld waarvoor gewerkt is, wil de VVD geen hogere erf- en schenkbelasting.

De erf- en schenkbelasting afschaffen, waardoor de bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) niet meer nodig is; over consumptie van vermogensrendement wordt de erfgenaam immers belast.

Voor erfenissen tussen de honderd en vijfhonderdduizend stellen we het tarief gelijk met de inkomstenbelasting, zodat we de loonbelasting kunnen verlagen. Boven de half miljoen is er een kleine groep die vele miljoenen erft, dat gaan we zwaarder belasten zodat enorme ongelijkheid niet meer van generatie op generatie wordt overgedragen.

Grote erfenissen worden belast als inkomen, we verhogen daarom de erfbelasting. Voor erfenissen tot 30.000 euro blijft een vrijstelling gelden. We trekken de erfbelasting gelijk voor alle erfgenamen ongeacht de familieband: zo passen de regels beter bij moderne samengestelde gezinnen en andere samenlevingsvormen.

De erf- en schenkbelasting zeker niet verhogen.

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

De erf- en schenkbelasting heet voortaan de 'ontvangstbelasting' en wordt aangepast. Deze wordt relatie-onafhankelijk gemaakt. De partnervrijstelling blijft wel bestaan in de huidige vorm. We gaan periodiek de rekenforfaits in de ontvangstbelasting actualiseren. Zo houden we niet meer een verouderd forfait aan, maar hanteren we een forfait op basis van de huidige rente en levensverwachting die rechtvaardiger en realistischer is.

We schaffen de meest onrechtvaardige belasting af: de erfbelasting (hier is immers al een heel leven belasting over betaald). We stellen schenkingen aan partners, kinderen en kleinkinderen vrij van belasting, zodat (spaar)geld in de familie kan blijven.

Geen jacht op 'grote vermogens', maar een rechtvaardige belasting. De erfbelasting verhogen we niet.

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

Familiebedrijven en de BOR

Meteen naar...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwijking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID

Wij willen geen stroomkabels door natuurgebieden waar garnalen- en kokkelvisseren werken. Geen sterfhuiskonstructie: alle vergunningen moeten overdraagbaar worden, zodat familiebedrijven blijven bestaan en ook jonge vissers een kans krijgen.

PVDA

We hebben speciaal oog voor het mkb en versterken hun financieringsmogelijkheden. In Nederland omarmen we het ecosysteem van innovatieve mkb'ers en stimuleren start-ups in de tech-sector.

Familiebedrijven zijn vaak diepgeworteld in de samenleving. We ondersteunen het voortbestaan van deze familiebedrijven daarom met de bedrijfsopvolgingsregeling (BOR). We zijn scherp op misbruik.

Familiebedrijven zijn stabiele krachten in onze economie. Ze hebben vaak een sterke binding met de regio waar zij vandaan komen en zorgen voor zo'n één derde van de banen in Nederland. We staan daarom niet toe dat een regeling die het aantrekkelijk maakt het bedrijf over te geven aan de volgende generatie, de Bedrijfsopvolgingsregeling (BOR), verder wordt versoerd.

Ondernemen weer lonend maken door de lasten op ondernemers en familiebedrijven te verlagen en een fiscaal aantrekkelijk klimaat te creëren. Het bedrijfsleven mag niet langer als financieringsbron voor nieuwe overheidsambities dienen. Het voortbestaan van familiebedrijven waarborgen door de bedrijfsopvolgingsregeling en de erf- en schenkbelasting af te schaffen.

Het midden- en kleinbedrijf en de mensen die hier werken zijn ontzettend belangrijk voor onze economie. Ondernemers en zelfstandigen met een klein bedrijf zijn betrokken bij hun zaak. Ze leveren een belangrijke bijdrage aan innovatie en kunnen vakwerk op maat leveren. De SP wil dat er structurele maatregelen worden genomen om kleine ondernemers te ondersteunen.

Partij voor de Dieren

We gaan ons meer richten op het ondersteunen van het toekomstbestendige midden- en kleinbedrijf, groene innovaties en lokale initiatieven.

Voor bedrijven een stabiel fiscaal beleid en we handhaven de bedrijfsopvolgingsfaciliteit, deelnemingsvrijstelling, innovatiebox en andere maatregelen die innovatie stimuleren zoals de expatregeling. Familiebedrijven en het mkb moeten gestimuleerd worden door hen ruimte te bieden voor brede innovatie.

Familiebedrijven zijn vaak geworteld in de (lokale) samenleving. De ChristenUnie waardeert die rol van familiebedrijven, en steunt initiatieven die bijdragen aan het floreren van dit deel van de economie. Een goede, doeltreffende en doelmatige bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) maakt daar deel van uit.

De bedrijfsopvolgingsregeling wordt afgeschaft. In plaats hiervan verruimen we de mogelijkheid om bij de overheid te lenen om financiering mogelijk te maken.

We breiden de bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) standaard uit naar 100% vrijstelling, zodat bedrijven altijd belastingvrij kunnen worden overgedragen aan de volgende generatie.

Familiebedrijven denken in generaties en niet in kwartalen. Zij verdienen daarom onze steun. De bedrijfsopvolgingsregeling blijft behouden. De winstbelasting voor het bedrijfsleven en de werkgeverslasten worden verlicht, vooral gericht op het mkb.

Het midden- en kleinbedrijf (mkb) en familiebedrijven zijn de ruggengraat van de Nederlandse economie. Ze zorgen voor het grootste deel van de werkgelegenheid, zijn vaak diepgeworteld in hun regio en investeren duurzaam. We willen de voorwaarden creëren waarin deze bedrijven kunnen groeien, in plaats van tegengewerkt te worden.

Fiscale constructies en belastingontwijking

Meteen naar...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwijking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

Terwijl de meeste ondernemers en huishoudens hun eerlijke steentje bijdragen, zien we nog steeds dat er bedrijven en vermogenden zijn die via agressieve belastingconstructies geld wegsluizen naar het buitenland om zo belasting te ontwijken. Om onze negatieve impact op de rest van de wereld te verkleinen, moet Nederland stoppen een belastingparadijs te zijn waar multinationals hun winsten uit andere landen kunnen wegsluizen.

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

Wangedrag pakken we aan: Juist om de goede ondernemers te beschermen, blijven we belastingontduiking en ondernemers die de regels aan hun laars lappen aanpakken.

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

Internationaal werken we samen om belastingontwijking tegen te gaan, een minimumbelasting voor multinationals en een minimumbelasting voor miljardairs in te voeren.

Door belastingontwijking in Nederland lopen landen zeker 46 miljard euro mis. Nederland sluit daarom zijn deuren als belastingparadijs. Belastingontwijking door multinationals wordt aangepakt, alle belastingdeals worden openbaar en Nederland legt sancties op aan landen die als belastingparadijs fungeren. We maken ons internationaal hard voor transparantie over hoeveel belasting bedrijven in andere landen betalen.

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

Voor grote grensoverschrijdende uitdagingen is Europese samenwerking noodzakelijk: (arbeids)migratiebeleid, klimaatverandering, belastingontwijking en een eerlijke (digitale) economie.

Volt wil een Europese belastingautoriteit om belastingontwijking effectief tegen te gaan. Voor bedrijven die verhuizen naar een land met een lagere belastingdruk komt er een Exit Taks. We voeren binnen heel de EU een inwonerschapsfictie in. Wanneer iemand bijvoorbeeld vanuit Nederland naar een land met lagere belastingen verhuist, waarmee geen belastingverdrag bestaat, moet diegene het verschil voor een bepaalde tijdsperiode blijven afdragen aan Nederland.

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

Grote ondernemingen blijven een eerlijke bijdrage aan de totale belastingopbrengst leveren. Bijvoorbeeld bij multinationals blijkt nog te vaak dat ze nauwelijks belasting in Nederland afdragen. De mazen in ons fiscale stelsel worden gedicht.

We staan voor een harde aanpak van internationale miljardenfraudes. We zorgen ervoor dat extreem rijke particulieren die geen of weinig belasting betalen in landen als Monaco of Zwitserland, een eerlijke bijdrage gaan leveren door middel van een exit- en trailing taks, waarbij afgerekend wordt op moment van weggaan én de 10 jaar daarna.

De flexibele arbeidsmarkt en expats

Meteen naar...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwijking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID

De PVV wil stoppen met de oneerlijke expatregeling.

Het aantal flexibele arbeidscontracten moet overal naar beneden. Leraren en leerlingen verdienen stabiliteit. Flexwerk blijft alleen mogelijk bij tijdelijke vervanging vanwege ziekte of piekbelasting en voor unieke situaties. De belastingkorting voor kennismigranten, de expatregeling, bouwen we af.

We zetten de handhaving door de Belastingdienst op schijnzelfstandigheid door en introduceren een rechtsvermoeden van werknemerschap onder een bepaald tarief. We behouden de expatregeling.

Kennismigrantenregeling wordt toptalentregeling: Om groei en innovatie te realiseren hebben we soms naast alle knappe koppen in Nederland ook toptalent uit het buitenland nodig. Ook voeren we de Zelfstandigenwet in, zodat zzp'ers hun vrijheid maar ook duidelijkheid houden. Hierbij erkennen we het zelfstandig ondernemerschap en geven we opdrachtgevers weer zekerheid.

JA21 pleit voor het moderniseren en het vergroten van flexibiliteit op de arbeidsmarkt. Ongebreidelde arbeidsmigratie is geen structurele oplossing en levert bovendien extra druk op de huizenmarkt.

Vast werk is de norm. Flexwerk is alleen voor piek en ziek. Vaste krachten zorgen voor behoud en opbouw van kennis en vakmanschap. Dit zorgt voor meer innovatie en arbeidsproductiviteitsgroei. Schijnzelfstandigen komen in loondienst. We stoppen bovendien met de uitbuiting van werknemers door een einde te maken aan alle constructies die leiden tot onzeker werk. Een vast contract na zes maanden moet de norm zijn.

Partij voor de Dieren

Zolang er sprake is van flexwerk, komt er een landelijk fonds voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen en pensioenen, betaald door de bedrijven die flexwerkers inhuren. De expatregeling en andere fiscale voordelen waarmee bedrijven buitenlandse werknemers aantrekken, schaffen we af.

BBB wil dat zelfstandigheid mogelijk blijft. Schijnzelfstandigheid moet bestreden worden. Gerichtte handhaving op structureel misbruik en schijnzelfstandigheid, met prioriteit bij kwetsbare situaties, maar géén jacht op bonafide ondernemers. Voorafgaande zekerheid voor opdrachtgevers en zelfstandigen via een vrijwillige toets of sectorale modelovereenkomsten.

De negatieve uitwassen van onze flexibele arbeidsmarkt pakken we aan. Zoals de doorgeschoten flexibilisering in de vorm van een cultuur van uitbesteden en tijdelijke contracten. In Europees verband zetten we ons in om belastingvoordelen voor expats gezamenlijk af te schaffen.

Zelfstandigen krijgen net als werknemers rechten binnen de WvW, WAO en WIA. Dat betekent dat zij dezelfde bescherming krijgen als werknemers die in loondienst zijn, en dat zij hiervoor premies betalen. Volt zet in op het gelijktrekken van de expatregeling tussen EU-lidstaten, zodat we niet langer onderling concurreren om talent.

We maken het mogelijk om tijdens oogstperiodes flexibel arbeidskrachten in te zetten, zodat boeren niet vastlopen op starre regels. We gaan voor een gefaseerde afbouw van de 30%-regeling voor expats, zodat zij net zoveel belasting betalen als Nederlanders.

De arbeidsmarkt is gericht op stabiele arbeidsverhoudingen en er blijft ruimte voor flexibiliteit in bepaalde gevallen. Er komen meer mogelijkheden om werknemers in dienst te nemen en te houden. Om de arbeidskrachte tegen te gaan, wil de SGP de publieke sector verkleinen, regeldruk verminderen en technologische vooruitgang en concurrentiekracht aanjagen.

Te lang zijn de nadelen van de flexibele arbeidsmarkt afgewenteld op kwetsbare werknemers met minder inkomsten en weinig bescherming. Nieuw Sociaal Contract steunt daarom het wetsvoorstel 'meer zekerheid flexwerkers'.

Milieu en energie

Meteen naar...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwijking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID

Met een steeds hogere energiebelasting heeft de overheid gas bewust heel duur gemaakt. De klimaatgekte is om gek van te worden. Klimaatdoelen zijn onhaalbaar en onbetaalbaar. Nederland is verantwoordelijk voor nog geen half procent van de totale wereldwijde CO2-uitstoot. We gaan niet verplicht van het gas af, houden onze kolen- en gascentrales open en bouwen meer kerncentrales – stabiel en betrouwbaar.

GROEN LINKS PVDA

Eén ding is duidelijk, alleen samen kunnen we de klimaatcrisis keren, en onze natuur en gezondheid beschermen. GroenLinks-PvdA strijdt voor een groene toekomst. In Europa zorgden we voor de Green Deal, nu is het tijd voor echte klimaatactie in Nederland. We stoppen subsidies op fossiele brandstoffen en vervuilers gaan de prijs betalen voor hun uitstoot.

CDA

Wij blijven ons in Europees verband stevig inzetten voor het streven naar een verlaging van de uitstoot van broeikasgassen en klimaatneutraliteit in 2050. Met oog voor uitvoerbaarheid van wetgeving en concurrentievermogen. We blijven ons committeren aan het Klimaatakkoord van Parijs. We stimuleren de vraag naar duurzame producten, zowel low-carbon als circulair.

VVD

Energiebeleid is veiligheidsbeleid: voor een veilige toekomst is een weerbaar en onafhankelijk energiesysteem onmisbaar.

JA21

JA21 kiest voor een betrouwbaar, betaalbaar energie- en klimaatbeleid op Nederlandse voorwaarden. Kernenergie staat hierin centraal. Kernenergie is voor JA21 de toekomst: het is duurzaam, biedt zekerheid, creëert banen en zorgt voor innovatie.

SP

Twintig multinationals zijn verantwoordelijk voor een derde van de wereldwijde uitstoot, terwijl zij miljarden aan fossiele subsidies ontvangen. Wij stoppen die subsidies zo snel mogelijk en geven steun voor vergroening als daar publieke zeggenschap tegenover staat. Het overige geld dat we besparen zetten we in om de energierekening omlaag te krijgen, straten te vergroenen en Nederland leefbaarder te maken.

Partij voor de Dieren

Een snelle afbouw van fossiele bronnen, een forse groei van hernieuwbare energie en een transformatie van de industrie, vervoer en gebouwen. De Partij voor de Dieren kiest voor een structurele verlaging van de energierekening door verspilling te stoppen, door fossiele subsidies versneld af te bouwen en te investeren in lokale, betaalbare en hernieuwbare energie.

BBB

Klimaatverandering is van alle tijden. De temperatuur op aarde verandert voortdurend. Hoewel de mate van menselijke invloed onderwerp van debat blijft, vindt BBB dat we als samenleving vanuit rentmeesterschap onze negatieve invloed op het milieu moeten beperken, waar dat haalbaar, betaalbaar en effectief is.

Christen Unie

Om de schepping te bewaren is ambitieus klimaatbeleid noodzakelijk. Wij zien het Akkoord van Parijs en de Europese doelstellingen die daarop zijn gebaseerd als een goede basis.

Volt

Energie moet duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar zijn. Daarom bouwen we aan een Europese Energie-unie: één sterk systeem voor duurzame energie, slimme energienetten en duidelijke regels. Wind- en zonne-energie vormen de basis van een betrouwbare, betaalbare en klimaatneutrale energievoorziening. Kernenergie blijft onderdeel van deze energiemix, met strenge eisen voor veiligheid en afvalbeheer.

D66

We stoppen volledig met de energietransitie, zodat ons land niet langer wordt opgezadeld met onbetaalbaar en zinloos klimaatbeleid. We zeggen het Klimaatakkoord van Parijs op en trekken de klimaatwet in, zodat we weer ongeremd fossiele brandstoffen kunnen gebruiken en geen windturbines en zonneakkers hoeven aanleggen.

SGP

Nederland is van oudsher een handelsland. Nu ons verdienvermogen onder druk staat door torenhoge klimaatambities en toenemende regeldruk is het van belang dat er voldoende ruimte blijft om te ondernemen.

Nieuw Sociaal Contract

Nieuw Sociaal Contract zet in op een circulaire economie. Hiervoor zijn duidelijke keuzes in de politiek noodzakelijk. Kernenergie is onmisbaar als schone en betrouwbare bron in de energiemix van de toekomst. We steunen de ambitie om op termijn klimaatneutraal en energie-onafhankelijk te worden.

De partijen en hun verkiezings-programma's

Meer informatie?

Maarten Merkus

Partner

✉ merkus.maarten@kpmg.com

Michael van Gijlswijk

Partner

✉ vangijlswijk.michael@kpmg.com

De informatie in dit document is van algemene aard en is niet bedoeld om de omstandigheden van een bepaalde persoon of entiteit te beoordelen. Hoewel we ernaar streven om accurate en tijdige informatie te verstrekken, kan er geen garantie worden gegeven dat dergelijke informatie accuraat is op de datum waarop deze wordt ontvangen of dat deze accuraat zal blijven in de toekomst. Zonder professioneel advies en na een grondig onderzoek van de specifieke situatie dient niemand te handelen op basis van dergelijke informatie.

Meijburg & Co is een Nederlandse maatschap van besloten vennootschappen, staat ingeschreven in het Handelsregister onder nummer 53753348 en is aangesloten bij de wereldwijde KPMG organisatie van onafhankelijke entiteiten verbonden aan KPMG International Limited, een Engelse private company limited by guarantee. De algemene voorwaarden van Meijburg & Co, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel, zijn jegens een ieder van toepassing op alle door Meijburg & Co te verrichten werkzaamheden en te verlenen diensten. De algemene voorwaarden zijn te vinden op de website van Meijburg & Co (<http://www.meijburg.nl/algemenevoorwaarden>) en worden op verzoek toegestuurd.